

Útmutató és javasolt tanmenet a
Technika, életvitel és gyakorlat a 5. évfolyam számára
című tankönyvhöz
(RE11548)

Készült az NT-11548 Technika, életvitel és gyakorlat 5. tankönyvhöz.

TECHNIKA TANMENET 5. OSZTÁLY (37 ÓRA)

I. ÉTELKÉSZÍTÉS (8 ÓRA)

Óra sz.	Cím	Feladat	Fogalmak, összefüggések	Tanuló tevékenységek feladatok	Kiemelt fejlesztési területek, kompetenciák	Kapcsolódások
1.	<i>Az egészség megőrzése</i>	Tápanyag és energiaszükséglet, az életkor és a munkavégzés összefüggései Túltáplálás Kóros soványság	Egészséges táplálkozás Éhezés, közétkeztetés	Terítési és tálalási szabályok alkalmazása a gyakorlatban Heti étrend megtervezése	Szo, Te, áll, csa, te	Természetismeret Matematika Erkölcstan
2.	<i>Élelmiszerek beszerzése, tárolása</i>	Miért fontos az élelmiszerlánc? Hogyan tárolhatjuk biztonságosan az élelmiszereket, ételeket	Élelmiszerlánc, élelmiszercímke Hogyan kell az élelmiszereket a hűtőben tárolni? Zöldségtároló prizma, verem	Élelmiszerek beszerzésével kapcsolatos tudnivalók megbeszélése. Közös vásárlás a csoporttal, így a vásárlási szempontok gyakorlása, vagy különböző élelmiszercímkék értelmezése.	Any, Ke, Szo áll, fen, csa, ga, te	Természetismeret
3.	<i>Tápanyagaink összetétele</i>	Teljesértékű tápanyagok, vitaminok. Tápanyagok felosztása: építő-, energiát adó-, és védő tápanyagok, vitaminok	Építő tápanyagok Energiaát adó tápanyagok védő tápanyagok. Zsírban és vízben oldódó tápanyagok azok hatásai az emberi szervezetre.	Ételsorok összeállítása az egészséges táplálkozás szempontjai szerint.	Te, Any, Ha csa, te	Természetismeret

4.	<i>Ételkészítési eljárások</i>	Hogyan lesz az élelmiszerből étel? Munkamegosztás a családban.	Előkészítő,- elkészítő,- befejező kiegészítő műveletek. Főzés, sütés, párolás.	Egyszerűbb étel vagy hidegtál készítése. A munka megszervezése. Családon belüli munkamegosztás megbeszélése	Szo, Ha csa, er, ön	Etika
5.	<i>Gépek, eszközök a konyhában</i>	Egyszerűbb konyhai gépek ismerete, balesetmentes használata	Mechanikus, elektronikus konyhai gépek	Milyen szempontok szerint vásárolunk egy-egy háztartási gépet. Csoportmunkában gyűjtsék össze a tanulók egy-egy háztartási gépre Saláta készítése, egyszerű konyhai gépek balesetmentes használatával.	Szo, Ha csa, fen, ga, te	Matematika
6.	<i>Receptek értelmezése</i>	Mit tartalmaznak a receptek?	A receptekben leírt mennyiségek és az adagok közti összefüggések. A munkafolyamatok egymásutánisága	Terítési és tálalási szabályok alkalmazása a gyakorlatban Heti étrend megtervezése	Ha, Any, Ma csa, er, ga	Magyar nyelv és irodalom Matematika
7.	<i>Környezettudatosság</i>	Konyhai hulladékok hasznosíthatósága. Szelektív hulladékgyűjtés,	Szerves hulladékok, Komposztálás, Szelektív hulladékgyűjtés	Feladatlapon hulladékok csoportosítása szelektív hulladék-gyűjtés szempontjai szerint	Te, Any, áll,fel, fen	Természetismeret
8.	<i>Részösszefoglalás</i>	Az eddigi ismeretek összefoglalása, rendszerezése	Ö: Az eddigi fogalmak rendszerezése, mélyítése, a köztük lévő kapcsolat feltárása	Feladattal irányított egyéni és kiscsoportos feldolgozó munka (Feladatlap)	énk, ga, kö, ta, fe Any, Ma, Te, Ha, Szo	

II. TEENDŐK A HÁZTARTÁSBAN ÉS A LAKÓKÖRNYEZETÜNKBEN (10 ÓRA)

Óra	Cím	Feladat	Fogalmak,	Tanuló	Kiemelt	Kapcsolódások
-----	-----	---------	-----------	--------	---------	---------------

sz.			összefüggések, tanári kérdések	tevékenységek feladatok	fejlesztési területek, kompetenciák	
9.	<i>Ember és környezete</i>	A természeti, a társadalmi és a technikai, környezet. Az emberi tevékenység hatása a természeti környezetre. Védekezés a természet hatásai ellen.	természeti környezet, technikai környezet, társadalmi környezet, mesterséges környezet természetvédelem, környezetszennyezés, hulladék, szükséglet, időjárási hatások	Balesetvédelmi oktatás. Tapasztalatok összegzése a környezetekről és a vizsgálat módszereiről. Tanári összefoglalás.	Any, Te, Szo nem, kö, fen, te, mé	Természetismeret Történelem Etika
10.	<i>Energia</i>	Az emberiség energiaigénye. Az energiaforrások fajtái.	energiafajták, megújuló energia és nem megújuló, elsődleges és másodlagos energia	Gyűjtőmunka alapján beszámolók az energiafajtákról. Tanári összefoglalás.	Any, Te, Ha, Szo áll, ga, kö	Természetismeret Etika
11.	<i>Növények</i>	Növénytermesztési, szaporítási gyakorlatok	Kerti szerszámok Növények igényei dugványozás	Szobanövények ültetése, szaporítása Kis konyhakertben – ahol van lehetőség - ágyás készítés.	Ke ga, kö, csa, fen	Természetismeret
12.	<i>Háziállatok</i>	Háziállatok kiválasztásának szempontjainak megismerése, helyes és tudatos tartásuk	Házi kedvencek és haszonállatok gondozás, ápolás	Csoportmunka Látogatás egy állatmenhelyen vagy állattartó telepen	Any, Ha, Ke, ga, csa, fel fen	Természetismeret Etika
13.	<i>Élet a településen</i>	Különböző településtípusokhoz (városi, falusi) és életformákhoz (pl. gazdálkodás) kötődő	F: település, város, falu, mezőgazdaság, ipar, városiasodás (urbanizáció), makett, modell, méretarány Ö: Az emberek mindennapos	Irányított beszélgetés – frontális osztálymunka	ön, nem, kö, csa, te Any, Ma, Szo, Esz	Történelem Természetismeret Matematika Etika

		lakó- és gazdasági épületek tanulmányozása, összehasonlítása.	tevékenysége (munka, háztartás, szabadidő) és a település típusok (épületek, építmények, szabad területek és infrastruktúrák) közötti kapcsolatok feltárása	Feladattal irányított kiscsoportos feldolgozó munka Megbeszélés		
14.	<i>A lakóház</i>	A lakóépületek és a természeti környezet kapcsolatának elemzése. Építményekre ható hatások és az építményekkel kapcsolatos követelmények elemzése, összehasonlítása	F: lakóhely, ház, kert, gazdasági épület, melléképület, lakás, udvar, alaprajz, homlokzat, tető, nyílászárók hőszigetelés, tájolás, természetes (szoláris) energia, passzív napenergia, benapozottság, árnyékolás, Ö: A lakóépület és az éghajlati viszonyok közötti kapcsolatok feltárása, elemzése	Feladattal irányított kiscsoportos feldolgozó munka (szemléltetés) Tanári bemutatás, önálló munka (manuális) tanári irányítás mellett.	ön, nem, ga, kö, ta, csa, fen Any, Ma, Te, Ha, Szo, Ke, Esz	Történelem Természetismeret Matematika
15.	<i>Népi építészet olvasmány</i>	A hagyományos népi építészet épületeinek, építőanyagainak, tanulmányozása, elemzése.	F: pásztor építmények, parasztház, szoba, kamra, tornác, oromzat, pince, padlás, Ö: Az egyes tájegységek jellegzetességei (lakó- és gazdasági- és középületek alakja, elrendezése), a használt anyagok és építési technológiák közötti kapcsolatok feltárása, elemzése	Feladattal irányított egyéni feldolgozó munka (szemléltetés – film vagy képek, szemelvények) Feladatlap önálló kitöltése, közös megbeszélése Önálló (manuális) munka egyéni tervek alapján	ön, nem, ga, kö, ta, csa Any, Ma, Te, Ha, Szo, Ke, Esz	Történelem Természetismeret Matematika Vizuális kultúra Etika
16.	<i>Építőanyagok, építőipari szakmák</i>	A építészet építőanyagainak, építőipari foglalkozások tanulmányozása,	F: kő, fa, föld, agyag, vályog, beton, vasbeton, üveg, kötőanyag, mennyezet, tetőszerkezet, téglá, pala cserép kőműves, ács, bádogos	Feladattal irányított kiscsoportos feldolgozó munka (szemléltetés)	ön, nem, ga, kö, ta, csa, pály Any, Ma, Te, Ha, Szo, Ke, Esz	Történelem Természetismeret Matematika Vizuális kultúra

		elemzése.	Ö: Az építőanyagok és építési technológiák, építőipari foglalkozások közötti kapcsolatok feltárása, elemzése	Manuális csoport munka közös tervek alapján		
17.	<i>Gépek biztonságos működtetése Gépek kiválasztásának szempontjai</i>	A használat elektromos és mechanikus veszélyeinek, az elhárítás lehetőségeinek elemzése, a biztonságos munkavégzés szabályainak megtanulása, alkalmazása Egyszerű beállítási -, karbantartási -, szerelési -, javítási feladatok elvégzése meglévő szerkezeteken	F: munkabiztonság, gépek és személyek munkavédelmi felszerelése, szabályok Ö: A gépek felépítése és biztonságos használata közötti kapcsolat felismerése, általános balesetmegelőzési és érintésvédelmi szabályok	Feladattal irányított kiscsoportos feldolgozó munka Megbeszélés Konkrét gépek alapvető beállításainak elvégzése, biztonságos üzemeltetésük Tanári bemutatás, egyéni munka tanári irányítás mellett.	ön, ga, kö, te, csa, fel Any, Ma, Te, Ha, Szo	Természetismeret
18.	<i>Részösszefoglalás</i>	Az eddigi ismeretek összefoglalása, rendszerezése	Ö: Az eddigi fogalmak rendszerezése, mélyítése, a köztük lévő kapcsolat feltárása	Feladattal irányított egyéni és kiscsoportos feldolgozó munka (Feladatlap)	ön, ga, kö, ta, csa Any, Ma, Te, Ha, Szo	Történelem Természetismeret Matematika Vizuális kultúra

II. TÁRGYI KULTÚRA, TECHNOLÓGIÁK, TÁRGYKÉSZÍTÉS, MODELLEZÉS TÉMAKÖR 17 ÓRA

Óra sz.	Cím	Feladat	Fogalmak, összefüggések,	Tanuló tevékenységek feladatok	Kiemelt fejlesztési területek, kompetenciák	Kapcsolódások
---------	-----	---------	--------------------------	--------------------------------	---	---------------

19.	<i>Szerszámok</i>	Eszközök rendeltetésszerű, biztonságos használatának valamint célszerű munkafogásoknak a megismerése. A segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése.	Eszközök rendeltetésszerű, biztonságos használata, megfelelő munkakörnyezet. Biztonságos munkavégzéshez szükséges munkafogások, ép szerzők célszerű, balesetmentes használata.	A munkakörnyezet rendjének fenntartása. A műveletekhez szükséges munkavédelmi felszerelések alkalmazása.	Any, Te fel, pály, fel, er, te	Erkölcstan
20.	<i>Természetes faanyagok</i>	A fa fizikai tulajdonságainak megismerése	Fa anyagszerkezete, fafeldolgozás, fűrészüzem, fűrészárufajták, nyersanyag, hasítás, keménység,	Különbéle faanyagok összehasonlító vizsgálata, Feladattal irányított kiscsoportos munka	Ma, Te, Ha, Dig, ön, kö, ta, csa	Természetismeret Földrajz
21.	<i>Mesterséges faanyagok</i>	A természetes fát helyettesítő anyagok megismerése	bútorlap, falemez, anyagszerkezet, alapanyag,	Egyéni és csoport munka tanári irányítással	Ma, Te, Ha, Dig, ön, kö, ta, csa	Természetismert
22.	<i>Mérés</i>	A mérés célja, fontossága. Mit lehet mérni és miért. A mérés története.	mérés, mérőeszköz, mérési pontosság	Bevezető film vagy képsorozat alapján csoportos feldolgozás és összefoglalás.	Any, Ma, Te, Dig, Ha ga, kö	Matematika, Természetismeret Történelem
23.	<i>Hosszúság mérése</i>	A hosszúság mértékegységei. A hosszúság mérőeszközei és azok használata.	A hosszúság mérés eszközei: tolómérő, vonalzó, mérőszalag, hosszúságmérő műszerek	Forgószínpad szerű gyakorlat feladatlap alapján. Tanári összefoglalás.	Any, Ma, Te, Ha	Matematika
24.	<i>Műszaki ábrázolás</i>	Műszaki rajzi alapismeretek elsajátítása	Mérés milliméter pontossággal, vonalfajták,	Vázlatrajz (kész tárgyról) készítés, egyéni munka tanári irányítással	Ma, Ha, Dig, ön, kö, ta, csa	Vizuális kultúra

25.	<i>Tervezzünk fajátékot</i>	Ötlet megvalósítása, anyagválasztás	Alakító műveletek, szerszámok	Modell, fajáték készítés Egyéni és csoport munka tanári irányítással	Ma, Te, Ha, Ke, ön, kö, ta, csa	Természetismeret Vizuális kultúra
26.	<i>Méret megadása</i>	Műszaki rajzi alapismeretek elsajátítása, gyakorlása	méretmegadás elemei,	Egy tárgy megtervezése, egyéni munka tanári irányítással	Ma, Te pály,	Matematika Vizuális kultúra
27.	<i>Több alkatrészből álló fatárgy elkészítése</i>	Több alkatrészből álló fatárgy, például madártető elkészítése	Mérés, előrajzolás, fűrészelés, szegezés, ragasztás	egyéni munka tanári irányítással	Te, Ma, Esz pály, fen, fel	Matematika Vizuális kultúra
28.	<i>A papír feldolgozás</i>	A papír története, tulajdonságainak megismerése	Papíralapanyagok, papírgyártás, papírfajták, környezeti hatások	Papír használati tárgy készítése, egyéni munka tanári irányítással	Ma, Te, Ha, Ke, Esz ön, kö, ta, csa, pály	Természetismeret vizuális kultúra
29.	<i>Merített papír; képeret készítése fából</i>	Anyagok újrafelhasználása. Új szerszámok és műveletek megismerése, alkalmazása. Tárgyak célszerű és takarékos tervezése	A papír fizikai és technológiai tulajdonságai. Anyagok újrafelhasználása.	Papír használati tárgy készítése, egyéni munka tanári irányítással Anyagmennyiség kiszámítása a tervek alapján.	Ma, Te, Ha, Ke, Esz ön, kö, ta, csa, pály, fel	Természetismeret Vizuális kultúra Matematika
30.	<i>Hajó készítése</i>	Hajómodell elkészítése	Takarékos, hatékony, igényes munkavégzés. Munkafolyamat tervezése, szervezése. A kivitelezés problémái. Műveletek, szerszámok	Hajó modell készítése, egyéni munka tanári irányítással	Ma, Te, Ha, Ke, ön, kö, ta	Természetismeret Vizuális kultúra
31.	<i>Modellezés: légi jármű</i>	Légi járműmodell elkészítése	Alakító műveletek, szerszámok	Repülő modell készítése, egyéni munka tanári irányítással.	Ma, Te, Ha, Ke, ön, kö, ta	Természetismeret Vizuális kultúra

32.	<i>Épület és település modell</i>	Lakóépület makett készítése egyszerű geometrikus testekből A lakóépület makett közvetlen környezetének kialakítása – kert, kerítés, kapu Település makett készítése – tervezés (település típus, méretarány)	F: Alaprajz, helyszínrajz Ö: Különböző közösségi épületek feladata, a város arculatát alakító tényezők tanulmányozása Méretarányos kicsinyítés	Önálló (manuális) munka egyéni tervek alapján Feladattal irányított kiscsoportos feldolgozó munka (Alaprajzok és helyszínrajzok tanulmányozása, elemzése) Megbeszélés Egyéni elképzelések, tervek megvitatása - közös döntés	ön, nem, ga, kö, ta, csa Any, Ma, Te, Ha, Szo, Ke, Esz	Történelem Természetismeret Matematika Vizuális kultúra Etika
33.	<i>Textil</i>	Textilipari nyersanyagok csoportosítása	Szálas anyagok csoportosítása eredet szerint.	Természetes szálás anyagok, mesterséges szálás anyagok. Fonás, szövés, hurkolás, nemezélés	Te, pály, fen	Természetismeret
34.	<i>Textíliák feldolgozása</i>	Textíliák egyszerű vizsgálata Ruhanemük célszerű használata Öltésfajták	Textilanyag vizsgálata: égetési és nedvszívó próba	Öltésfajták Ideiglenes öltés. Rögzítő öltések, hímző öltések. 2-3 öltésfajta gyakorlati alkalmazása	Te, csa, pály	Természetismeret
35.	<i>Részösszefoglalás</i>		Ismeretek, fogalmak rendszerezése	Elkészült modellek, tárgyak értékelése, önértékelés, tanári értékelés	Ma, Te, Ha, Ke, Dig, Esz ön, kö, ta, csa	Természetismeret Vizuális kultúra Etika

III. KÖZLEKEDÉSI ISMERETEK TÉMAKÖR 4 ÓRA

Óra sz.	Cím	Feladat	Fogalmak, összefüggések	Tanuló tevékenységek feladatok	Kiemelt fejlesztési területek, kompetenciák	Kapcsolódások
---------	-----	---------	-------------------------	--------------------------------	---	---------------

36.	<i>Gyalogos a forgalomban</i>	A forgalomszabályozás közlekedési jelzései. Gyalogos közlekedés helye, alkalmazkodás a közlekedési szituációkhoz	A közúti közlekedési jelzések hierarchiája. A jelzőtáblák és útburkolati jelek. A forgalomirányító fényjelzőkészülékek jelzéseinek jelentése. Közlekedésbiztonsági ismeretek. A féktávolság.	Közlekedési táblák felismerése. Közlekedési helyzetek rekonstruálása terepasztalon, azok elemzése	Te, Ha, ön, kö, nem, te	Történelem, természetismeret
37.	<i>Városi és közúti közlekedés</i>	A városi és a közúti közlekedés rendszereinek megismerése.	A közlekedés rendszere, közlekedéstörténet. A közlekedés fejlődése, találmányok és feltalálók a közlekedéstörténetben – információgyűjtés, rendszerezés. A közlekedéssel kapcsolatos foglalkozások, szakmák.	Szárazföldi járműmodell készítése, egyéni munka tanári irányítással	Te, Any, Szo, Dig áll, fel, pály	Történelem, Természetismeret Etika
38.	<i>Vízi és légi közlekedés</i>	Vízi és légi közlekedés rendszereinek megismerése.	A közlekedés fejlődése, találmányok és feltalálók a közlekedéstörténetben – információgyűjtés, rendszerezés. Tutaj, csónak, vitorlás, gőzhajó, motoros hajó, hőlégballon, repülőgép	Járműmodell készítése, egyéni munka tanári irányítással	Te, Any, Dig fen, ta	Történelem, Földrajz Etika
	<i>Év végi összefoglalás</i>	Ismeretek rendszerezése	Fogalmak, összefüggések rendszerezése	Feladatlapok megoldása	Te, Any, Dig ta	

Jelölések a tanmenetben:

Kiemelt fejlesztési feladatok

er Az erkölcsi nevelés

nem Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

áll Állampolgárságra, demokráciára nevelés

ön	Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
csa	A családi életre nevelés
te	A testi és lelki egészségre nevelés
fel	Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
fen	Fenntarthatóság, környezettudatosság
pály	Pályaorientáció
ga	Gazdasági és pénzügyi nevelés
mé	Médiatudatosságra nevelés
ta	A tanulás tanítása

Kulcskompetenciák

Any	Anyanyelvi kommunikáció
Id	Idegen nyelvi kommunikáció
Ma	Matematikai kompetencia
Te	Természettudományos és technikai kompetencia
Dig	Digitális kompetencia
Ha	A hatékony, önálló tanulás
Szo	Szociális és állampolgári kompetencia
Ke	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
Esz	Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség